

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 22P/27/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116200704
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2016:3116200704.3

Uznesenie

Okresný súd Trnava, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: X. K., narodená XX.X.XXXX, zastúpená procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, M. R. Štefánika 20, Trenčín, dieťa rodičov - matky M. A., nar. X.X.XXXX, bytom F. Súča a otca G. K., nar. XX.X.XXXX, bytom F. Y. XXX, zastúpeného advokátom: Mgr. Juraj Trokan, Vajanského 10, Trnava, v konaní o nejasnom návrhu starej matky Ivety Faryovej na úpravu práv a povinností k maloletej, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, t a k t o

rozhodol:

Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 11.11.2016 zamietla.

odôvodnenie:

Dňa 15.1.2016 podala stará matka maloletej X., p. Z. A., bytom F. Y. XXX nejasný a nezrozumiteľný návrh vo veci starostlivosti súdu o maloletú X. K., nar. XX.X.XXXX, preto súd uznesením č. k. XXP/XX/XXXX-XX zo dňa 28.6.2016 starú matku vyzval na odstránenie väd ňou podaného návrhu.

Maloletá X. K. bola naposledy rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 3P/29/2015-32 zo dňa 16.6.2015 zverená do osobnej starostlivosti matke, pričom nad výchovou maloletej bol nariadený dohľad.

Na základe návrhu matky a procesného opatrovníka na nariadenie predbežného opatrenia, súd uznesením č. k. 22P/27/2016-41 zo dňa 30.6.2016 nariadil vo veci predbežné opatrenie, ktorým uložil matke dočasne odovzdať maloletú X. do starostlivosti nahrádzajúcej jej starostlivosť, t. j. do Detského domova Prievidza, Ul. Š. Závodníka 494/24, 971 01 Prievidza. Návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti súd zamietol.

Takto súd rozhodol, keď z dosiaľ vykonaného dokazovania zistil, že matke končí dňa 30.6.2016 ubytovanie v ZNB - Jozefínium, s maloletou následne nemá kam ísť a sama starostlivosť o maloletú nedokáže zabezpečovať, pričom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín dlhodobým šetrením zistil, že nikto iný, ani otec a ani starí rodičia nie sú schopní zabezpečiť maloletej riadnu starostlivosť. Preto bolo najvhodnejším riešením dočasné umiestnenie maloletej do ústavnej starostlivosti, t. j. do Detského domova Prievidza, pretože zatiaľ nie je známa iná vhodná osoba ktorej by maloleté dieťa bolo vhodné zveriť do osobnej starostlivosti.

V danej veci pritom otec so zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky Z. A. nesúhlasil, pretože podľa neho je u nich nedostatočná hygiena, majú vši a starý otec bol súdne trestaný.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín v konaní uviedol, že M. A. je matkou mal. X. A., nar. XX.X.XXXX, mal. T. A., nar. X.X.XXXX a mal. X. K., nar. XX.X.XXXX. J.. X. bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti sestre otca dieťaťa. J.. T. bola rozsudkom Okresného súdu Partizánske č. k.

4P/29/2015-84 zverená do pestúnskej starostlivosti. Pokiaľ ide o mal. X., nar. XX.X.XXXX, matka sa s ňou najskôr zdržiavala v Krízovom centre Čakanka. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 3P/29/2015-32 zo dňa 16.6.2015 súd zveril maloletú do osobnej starostlivosti matke a nad výchovou maloletej nariadil dohľad. Po skončení pobytu v KC Čakanka dňa 21.8.2015, bola matka aj s maloletou prijatá do Zariadenia núdzového bývania Jozefínium Dolná Krupá. V tomto zariadení bola matka s maloletou navštevovaná Úradom práce Trenčín, z dôvodu nariadeného dohľadu. V čase šetrenia dňa 20.1.2016 sa matka snažila zabezpečovať starostlivosť o maloletú, matka mala uzatvorenú zmluvu o pobyte v zariadení do augusta 2016. Zmluvu bolo možné predĺžiť až na tri roky. Otec maloletej býva v F. Y., je dlhodobo nezamestnaný, matku a maloletú nedokázal zabezpečiť, preto bývajú v zariadení núdzového bývania. Starí rodičia A. podávajú na súdy rôzne návrhy vo veci maloletých detí M. A.. V ich domácnosti je však hygienický štandard na veľmi nízkej úrovni, ich domáce rodinné prostredie nie je uspošobené na výchovu a život maloletého dieťaťa. Rodinné pomery u starých rodičov A. sú labilné, nakoľko sa sama stará matka bojí reakcií zo strany starého otca maloletej. Policajné zásahy na adrese starých rodičov A. nie sú ojedinelé či výnimočné. Problémom v rodine je totiž agresivita zo strany starého otca, ktorá bola prítomná v rodine v minulosti a pretrváva dodnes. Súdom určený dohľad nad maloletou plnil svoj účel približne do mesiaca máj 2016, kedy v zariadení začali evidovať negatívne skutočnosti ohľadom správania sa matky maloletej a jej nedostatočnej starostlivosti o maloletú X.. Matka vyhľadávala konflikty v zariadení s inými klientkami, nedokázala prijať žiadnu kritiku vo veci zabezpečovania starostlivosti o maloletú, smerom k maloletej, tú dostatočne nepodnecovala k fyzickej a k psychickej aktivite vzhľadom na vek a potreby dieťaťa. Podľa správy zo zariadenia z mesiaca 5/2016, mala matka fyzicky a verbálne napadnúť inú klientku, dňa 10.3.2016 fyzicky a verbálne napadla inú tehotnú klientku a dňa 8.5.2016 fyzicky matka maloletej napadla 3 ročného chlapca inej klientky. Zariadenie zhodnotilo, že vzhľadom na vek maloletej, ktorá si už vyžaduje od matky viac pozornosti, tá jej ju nie je schopná alebo ochotná poskytovať. Maloletá mala zapareniny, matka maloletú pravidelne nekúpala, bez dozoru s ňou nešla ani na dvor. Matka nakoniec sama priznala, že nie je schopná samostatne fungovať ako matka, čo potvrdilo aj zariadenie. Preto matka podala predmetný návrh na nariadenie predbežného opatrenia. V čase poslednej návštevy dňa 18.5.2016 bolo už zrejmé, že matka prestala zvládať zabezpečovať starostlivosť o maloletú a tiež nie je schopná prijať akúkoľvek kritiku k zabezpečeniu starostlivosti. Matka bola dôrazne upozornená nato, že ak sa veci nezmenia, maloletá jej bude odobratá. Dňa 20.6.2016 bola úradu práce doručená ďalšia správa na klientku M. A., kde zariadenie núdzového bývania konštatuje, že matka maloletej bude musieť zariadenie opustiť dňa 1.7.2016. Pretože je maloletá dosiaľ zverená do osobnej starostlivosti matky a nad jej starostlivosťou je nariadený dohľad a tiež vzhľadom na skutočnosti, že nikto iný, ani otec a ani starí rodičia nie sú schopní zabezpečovať maloletej riadnu starostlivosť je toho času v najlepšom záujme maloletej, jej umiestnenie do detského domova.

Proti nariadenému predbežnému opatreniu podal otec odvolanie v ktorom žiadal, aby bola maloletá zverená do jeho osobnej starostlivosti. Uviedol, že svoju dcéru pravidelne navštevoval, má k nej kladný vzťah, je proti umiestneniu maloletej do opatrovateľskej starostlivosti.

K odvolaniu otca Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín dňa 21.7.2016 uviedol, že otec t. č. nemá vytvorené podmienky a priestor pre maloletú Katarínu, nedisponuje žiadnou výbavičkou adekvátnou veku dieťaťa. Otec je dlhodobo nezamestnaný a okrem dávky v hmotnej núdzi a príspevku na bývanie nemá žiadny iný stabilný príjem. Nakoľko je maloletá X. jeho prvým dieťaťom a dosiaľ nevychoval žiadne iné dieťa, nedisponuje otec žiadnymi rodičovskými zručnosťami a skúsenosťami, čo by pre dieťa v útlom veku mohlo byť ohrozujúce. Preto návrh otca na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti navrhovali zamietnuť.

Matka k odvolaniu otca uviedla, že maloletú síce pravidelne navštevoval, ale táto sa ho bála a plakala pri ňom, zo začiatku nechcela k nemu ísť na ruky. Otec maloletej dlhodobo nikde nepracuje, býva so svojou 80-ročnou matkou a slobodným bratom v dvojizbovom byte, kde nie sú podmienky pre maloleté dieťa, nemá predstavu, čo je starostlivosť o maloleté dieťa. Preto matka nesúhlasila, aby bola maloletá zverená do jeho starostlivosti.

Stará matka k odvolaniu otca uviedla, že so zverením maloletej do osobnej starostlivosti otca nesúhlasí, pretože je dlhodobo nezamestnaný, nevie sa postarať ani sám o seba, je psychicky narušený, nemá základné pracovné ani hygienické návyky a pre spoločnosť je nebezpečný.

Otec maloletej k týmto vyjadrenia uviedol, že pobyt v domove má na maloletú negatívny vplyv a traumatizuje ju, nesúhlasil so zverením maloletej do pestúnskej starostlivosti. Uviedol, že v detskom domove ju pravidelne navštevuje a maloletá je na neho citovo naviazaná.

V písomnom vyjadrení zo dňa 30.8.2016 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín uviedol, že otec mal dostatok času preukázať, že má o maloletú riadny záujem a že vie zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletú. V súčasnosti maloletú v zariadení pravidelne navštevuje a nadväzuje s dcérou užší vzťah. Momentálne úrad práce, detský domov spolu s otcom pracujú na tom, aby dieťa bolo sanované do domáceho prostredia k otcovi. Avšak takýto cieľ je ešte reálne veľmi ďaleko a otca čaká ešte veľa práce. Nateraz nie je pripravený riadne zabezpečovať starostlivosť o maloletú. Umiestnením maloletej do zariadenia je vytvorený priestor pre vytváranie vzťahovej väzby medzi otcom a maloletou na získavanie rodičovských zručností a vedomostí zo strany otca, ktoré budú príbežne vyhodnocované.

V podaní zo dňa 12.9.2016 otec žiadal o zmenu detského domova, pretože maloletá bola umiestnená do profesionálnej rodiny, na profesionálnu matku je naviazaná, pri otcovi začala plakať, neskôr sa upokojila, pri odchode otca išla za profesionálnou matkou z čoho bol otec zdesený.

K tomuto podaniu otca Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín uviedol, že otcovi bolo niekoľkokrát vysvetlené, že detský domov Prievidza rovnako ako všetky detské domovy na území SR, musí poskytovať starostlivosť o maloleté deti na základe § 52 a § 53 ods. 2 z. č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov.

Nakoniec o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 22P/27/2016-41 zo dňa 6.10.2016, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie rozhodol odvolací súd t. j. Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 11CoP/58/2016-119 zo dňa 6.10.2016 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, ktorou súd uložil matke povinnosť dočasne odovzdať maloletú do starostlivosti nahrádzajúcej jej starostlivosť, a to do Detského domova Prievidza, Ul. Š. Závodníka 494/24, Prievidza, potvrdil.

Z odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva že maloletá bola rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 3P/29/2015-32 zo dňa 16.06.2015 zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá v súčasnosti nie je schopná o dieťa sa náležite postarať, bolo preto dôvodným zabezpečiť neodkladne odovzdanie dieťaťa do starostlivosti inej osoby než matky. Podmienkou, ktorú takáto osoba musí spĺňať však je nielen jej súhlas (t.j. záujem prevziať starostlivosť o maloletú), ale aj spôsobilosť takejto osoby o maloletú sa náležite postarať tak, aby potreby dieťaťa súvisiace s jeho zdravým vývojom boli čo najlepšie uspokojené. V danom prípade však súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že otec dieťaťa podľa výsledkov doposiaľ vykonaného skráteného dokazovania, nespĺňa predpoklady na to, aby mu dieťa bolo odovzdané do osobnej starostlivosti. Toto dosvedčujú nielen vyjadrenia matky maloletej a vyjadrenia starej matky maloletej, ale najmä zistenia kolízneho opatrovníka, ktorý rodinné pomery maloletej X. už dlhšiu dobu monitoruje a v zmysle právoplatného rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica vykonáva aj nad maloletou dohľad, preto situáciu v rodine dobre pozná. Kolízny opatrovník v súčasnosti považuje zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca za nevhodné, aj keď je pravdou, že detský domov za súčinnosti kolízneho opatrovníka s otcom spolupracuje na tom, aby dieťa mohlo byť sanované do domáceho prostredia k otcovi. Odvolací súd preto rovnako ako súd prvej inštancie považuje výchovné prostredie u otca v súčasnosti za nevyhovujúce, a to tým viac, že otec doposiaľ okrem návštev v núdzovom zariadení nemal so starostlivosťou o maloleté dieťa prakticky žiadnu skúsenosť a potreby maloletej X. dostatočne nepozná, čo s prihliadnutím k nízkemu veku dieťaťa je vážnou prekážkou odovzdania dieťaťa do jeho starostlivosti tak, ako to otec v odvolaní žiadal. Otec dieťa v zariadení síce pravidelne navštevuje a zaujíma sa oň, ako však vyplýva z poslednej správy kolízneho opatrovníka zo dňa 20.09.2016, mal už doteraz možnosť počas života dieťaťa usporiadať si vlastný život tak, že si nájde trvalý pracovný pomer, z ktorého by mal stály príjem, mal možnosť zabezpečiť dieťaťu izbu a potrebné veci pre starostlivosť o dieťa, mal možnosť s dieťaťom nadviazať vzťah a učiť sa starať oň, avšak napriek jeho prejavenej záujmu ešte v súčasnosti nie je na túto starostlivosť pripravený. Osobná starostlivosť otca ako druhého rodiča o maloletú v súčasnosti nie je vhodná. Odvolanie otca preto odvolací súd posúdil ako nedôvodné, keďže tento ani v odvolaní nedokázal presvedčiť súd o vhodnosti výchovného prostredia u otca pre maloletú X. Nakoľko potom žiadna iná vhodná osoba, ktorá by mohla poskytovať maloletej náležitú osobnú starostlivosť nie je v tomto štádiu konania známa, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že jediným vhodným riešením za tejto situácie je odovzdanie maloletej do ústavnej

starostlivosti navrhnutého detského domova, kde bude maloletej X. zabezpečená všestranná odborná starostlivosť minimálne dovedy, pokiaľ súd v konaní vo veci samej po vykonaní úplného dokazovania nezistí eventuálne lepšie možnosti umiestnenia maloletej, ktoré však v súčasnosti súdu nie sú známe.

Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/58/2016-119 zo dňa 6.10.2016 nadobudlo právoplatnosť dňa 28.10.2016.

Dňa 11.11.2016 bol súdu doručený návrh otca na predbežné opatrenie, ktorým žiada, aby súd maloletú zveril do jeho osobnej starostlivosti, nakoľko Detský domov Prievidza navrhol opatrovateľku, ktorá je bezdetná a nemá svoje dieťa, na maloletú je príliš naviazaná a je posadnutá ju mať, s čím otec nesúhlasí.

Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 326 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha (1). K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (2).

Podľa § 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 367 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti (1). O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví (2).

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že neodkladné opatrenie možno nariadiť z dvoch dôvodov, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V zmysle ustanovenia § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku, potom ďalšími predpokladmi nariadenia neodkladného opatrenia sú osvedčenie dôvodnosti a trvania uplatneného nároku a preukázanie odôvodnenosti potreby neodkladnej úpravy pomerov alebo obavy z ohrozenia exekúcie. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje spravidla bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania, a to vzhľadom na charakter tohto procesného inštitútu.

Civilný mimosporový poriadok obsahuje vo svojej Tretej časti iba Niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, preto sa použijú aj na neodkladné opatrenia v nespоровom konaní všeobecné ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladných opatreniach, ktorý vo svojom ustanovení § 325 ods. 2 obsahuje iba demonštratívny výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na uvedené je teda možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu, ako vypočítava Civilný sporový poriadok, a teda aj iné neodkladné opatrenia ako výslovne upravuje Civilný mimosporový poriadok.

Posúdiac podanie otca zo dňa 11.11.2016 ako návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým otec žiada zveriť maloletú do svojej osobnej starostlivosti, dospel súd na základe doteraz vykonaného dokazovania a zisteného stavu veci k záveru, že tento jeho návrh je nedôvodný a preto je nutné ho zamietnuť.

Maloletá bola na základe predbežného opatrenia dočasne umiestnená do Detského domova Prievidza, kde sú zabezpečené všetky jej potreby, výchova a výživa. Vo veci starostlivosti súdu o maloletú X. prebieha konanie vo veci samej, kde je potrebné vykonať náležité dokazovanie pre zistenie osoby vhodnej vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú. O doterajších návrhoch otca, ktorý namietal proti umiestneniu maloletej do detského domova a žiadal maloletú zveriť do svojej osobnej starostlivosti bolo rozhodnuté, poznajúc všetky námietky otca, uznesením Krajského súdu v Trnave, č. k. 11CoP/58/2016-119 zo dňa 6.10.2016, v ktorom rozhodnutí odvolací súd jednoznačne uviedol, že otec dieťaťa podľa výsledkov doposiaľ vykonaného skráteného dokazovania, nespĺňa predpoklady na to, aby mu dieťa bolo odovzdané do osobnej starostlivosti, výchovné prostredie u otca je v súčasnosti nevyhovujúce, napriek jeho prejavenej záujmu ešte v súčasnosti nie je na túto starostlivosť pripravený, otec nedokázal presvedčiť súd o vhodnosti svojho výchovného prostredia pre maloletú X..

V podaní zo dňa 11.11.2016 otec žiadne nové skutkové tvrdenia pre ktoré by bolo nevyhnutné zakročiť neodkladným opatrením a maloletú z Detského domova Prievidza odňať neuviedol. Neuviedol ani žiadne nové skutočnosti, ktorými by preukázal, že od rozhodnutia odvolacieho súdu (6.10.2016) sa situácia na strane otca zmenila a tento je schopný zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú X.

Pretože k zmene skutkového stavu od rozhodnutia Okresného súdu Trnava uznesením č. k. 22P/27/2016-41 zo dňa 30.6.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/58/2016-119 zo dňa 6.10.2016 nedošlo, súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

Na záver súd iba dodáva, že pokiaľ otec namieta proti profesionálnej matke, že maloletá je na ňu príliš naviazaná, resp. že profesionálna matka je bezdetná a je maloletou posadnutá, s čím otec nesúhlasí, súd z týchto vyjadrení otca nezistil, že by v súčasnosti bolo nevyhnutné z tohto dôvodu bezodkladne upraviť pomery maloletého dieťaťa. Umiestnenie maloletej do Detského domova Prievidza je len dočasného charakteru, čoho si musí byť profesionálna matka vedomá. Nariadené neodkladné opatrenie neznamená trvalé a nemenné odňatie dieťaťa jeho rodičom. Je to len opatrenie dočasného charakteru, pričom pre rozhodnutie vo veci samej je potrebné vykonať náležité dokazovanie. Otec teda bude mať možnosť v konaní pred súdom preukázať svoju rodičovskú spôsobilosť. Pretože v súčasnosti matka maloletú nekontaktuje, maloletej pravdepodobne chýba materinská starostlivosť, preto starostlivosť profesionálnej matky pre ňu predstavuje istotu a stabilitu. Otec preto naďalej musí pracovať na rozvíjaní citových väzieb maloletej k nemu. Zároveň je nevyhnutné, aby otec pracoval na úprave svojich rodinných, bytových a zárobkových pomerov. Ako už bolo vyššie uvedené, o osobnej starostlivosti o maloletú bude rozhodnuté až na základe náležitého dokazovania vykonaného vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie písomne v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).